

Blir lagt merke til

Området skulle opprinnelig rassikres. Det sikret også sjørreten i Broskitbekken.

VERDAL
ANDERS VINJE

Som følge av vannets graving gjennom Broskitbekken i Verdalen, var det en økt risiko for utglidninger og kvikkleireskred. For å sikre bekken mot videre erosjon ble det foreslått å steinsette bunn og sider i bekken, til en kostnad på rundt 8 millioner kroner.

Fant nesten ikke fisk

Som en bonus ble det også vesentlig bedre vilkår for sjørreten, forklarer førsteamanuensis ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU), Stian Stensland, som onsdag denne uken var på befaring i bekken - sammen med en rekke andre fagpersoner, og elever fra Stiklestad Skole.

Prosjektet med restaureringen av Broskitbekken, som renner i Stiklestad, startet i 2015 da Stensland, Morten Bergan på Norsk institutt for naturforskning (NI-NA) og masterstudent Lovise Vårhus var på befaring i bekken, men de fant nesten ikke fisk.

-Uti fra det vi så av oppvekstområder i bekken ble vi litt forundret over hvor lite fisk det var. Så kom vi opp til røret og da skjønnte vi at fisken ikke kom forbi og opp til gyteområdene.

Røret Stensland snakker om, var et 160 m langt rør som ble lagt ned i bekken på 70-tallet. Et rør som viste seg å være for vanskelige å forsere for sjørreten.

- Den skulle normalt kunne trukket 2,5 kilometer videre i bekken, forbi skolen og oppover, sier Stensland.

Lykkelig uvitende

En av grunneierne på den utsatte strekningen i Stiklestad, er Andreas Valsø. Med Broskitbekken rennende rett bakgården, og store områder med kvikkleire, har det blitt gjort mange og store sikringstiltak på gården hans.

I tillegg har det bekken blitt opparbeidet på en fin og funksjonell måte.

- Det er et pluss det med fisken. Nå i etterkant er det fisken som vil være fokuset. Stabiliseringen er gjort, sier Valsø, som også deltok på befaringen.

Selv om det lenge har vært en fare for at deler av jordene kunne sklidd ut, har ikke Valsø vært så bekymret for ras. Men nå når jobben med sikring er gjort, ser han hvor viktig det var.

- Jeg som har bodd her hele tiden har nok ikke tenkt så mye på det. Vi har vært lykkelige utvidende rundt omfanget av det, sier han.

Stabiliseringen av grunnen og

bekken har gjort området vesentlig tryggere, men det er fortsatt ikke helt trygt.

- Man må ha det i bakhodet når man holder på, sier han.

Veldig spent

Det har gått noen måneder siden maskinfører for NVE, Jostein Kløvjan, startet arbeidet med å rassikre området rundt bekken og samtidig steinsette og forbedre bekken. Et arbeid Stian Stensland skryter uhemmet av.

- NVE har vært veldig flinke, og de har sagt at når de sørget for rassikring, så skulle de ikke gjøre det verre for fisken etterpå. Nå får jo fisken fri passasje, og som man ser så er det lagt spesielt til rette for at fisken skal kunne trives. Det er lagt ned steiner, og det kommer vegetasjon etterhvert. Vi tror det blir veldig bra. Slikt skulle vært gjort flere steder, sier Stensland.

Underveis i befaringen orienterte ferskvannsekolog i NVE, Arne Jørgen Kjøsnes om de forskjellige tiltakene som er gjort i bekken.

Det ble også el-fisket på deler av strekningen for å se om det dukket opp noen sjørreter, og til alles store glede dukket det opp flere av dem i den nyrestaurerte bekken.

To masterstudenter fra NMBU var med på befaringen onsdag. De skal forske videre på Broskitbekken og andre bekker som har blitt utbedret.

- Vi fra Ås er veldig spente. Hvor fort tar fisken i bruk de nye områdene? Hvordan blir det med tettheten av fisk? Hvor mye fisk finner vi da?

Det er noen av de mange spørsmålene Stensland og masterstudentene håper å få svar på i løpet av de neste årene.

Stensland forteller at man dessverre sjelden evaluerer tiltakene som blir gjort. Slikt sett er man langt framme i Verdalen.

- Vi har et langvarig engasjement i bekkene, vi har ingen sluttdato. Det er gledelig at vi nå lokalt ser en økende bevissthet om bekkene. Det trengs at bekkene i Verdalen produserer maks 20 % av for 70 år siden. De tiltakene, arbeidet og engasjementet som synliggjøres gjennom Facebookgruppa «Sjørretbekker i Verdalen» blir faktisk lagt merke til mange steder i Norge, sier han.

Engasjerer elevene

De siste årene har de eldste elevene ved Stiklestad skole fått et brennende engasjement for Broskitbekken som renner like bak skolen deres. Prosjektet som har det hensyn å bedre sjørrettens levekår har blitt omtalt flere

Thronnd Oddvar Haugen i NMBU viser frem en av sjørretene han el-fisket i elva. Stian Stensland og de andre fulgte ivrig med. Foto: Anders Vinje

ganger tidligere i blant annet Innherredsavisa, og klassens innsats har også fått oppmerksomhet på andre arenaer i kommunen.

- Vi begynte å søke prosjektmidler for to-tre år siden gjennom den naturlige skolesekken. Det var etter at noen elever fra oss sendte brev til politikerne om at de ville ha sjørret tilbake i bekken. Elevene tenkte ikke så mye på rassikring, det var mer det å få et økologisk grunnlag i bekken igjen, sier lærer, Linn Grønbech.

Prosjektet til elevene ble etterhvert realisert gjennom at Broskitbekken ble restaurert. Det syns de fire sjetteklassin-

gene, Mats Umland, Felix Strømme, Marius Aunet og Matias Skjørholm Dillan, er bra. For nå kan de ivrige guttene endelig forske mer på ørreten.

På spørsmålet om hva de syns er best med at bekken endelig er ferdig restaurert, svarer de følgende:

- Vi får endelig se at fisken kommer tilbake. Det er morsomt å få den forbi skolen, og at vi kan se dem og være med på det som skjer, sier de.

Alle de fire guttene fisker selv, og da går det mest i ørret, torsk og laks, forteller de.

Grønbech forteller at elevene har vært med på el-fiske, merk-

ing og mye annet i bekken.

Egen antenne

De har til og med sin egen antenne, slik at de kan følge med på fiskene som er merket og se hvor de drar.

Ønsket fremover nå er at alle elevene, ikke bare de eldste, skal kunne få egne oppgaver som går på bekken.

- Det er kjempespennende for barna, og samtidig er det lurt at elevene får være med på forvaltning. Holdningene sitter bedre i dem da, sier hun.

903 62 362
anders.vinje@innherred.no